

DYSGRAFIA

NÁPRAVNÉ CVIČENIA PRI DYSGRAFII

DYSGRAFIA – je porucha písania, ktorá postihuje grafickú stránku písomného prejavu, t. j. čitateľnosť a úpravu.

Prejavuje sa v nasledujúcich oblastiach :

- ❖ dieťa si problematcky pamätá tvary písmen, s ťažkosťami ich napodobňuje,
- ❖ písmo je veľmi veľké, malé, často problematcky čitateľné,
- ❖ pomalé vybavovanie tvarov písmen pretrváva aj vo vyšších ročníkoch,
- ❖ žiak často škrtá, prepisuje písmená,
- ❖ písomný prejav je neupravený,
- ❖ neúmerne pomalé tempo písania,
- ❖ písársky výkon vyžaduje neúmerne veľa energie, vytrvalosti a času.

Zdroj: Oľga Zelinková: Poruchy učení, Portál, s. r. o., Praha 2003

PODMIENKY K SPRÁVNEMU PÍSANIU

- ❖ pracovné prostredie a pomôcky
- ❖ právne sedenie
- ❖ správny úchop pera

(viď. www.ako-spravne-pisat.sk)

KVALITATÍVNE ZNAKY PÍSMA

- ❖ tvar písmen a číslíc
- ❖ veľkosť písmen
- ❖ úmernosť písmen
- ❖ sklon písmen
- ❖ hustota a rytmizácia
- ❖ jednotnosť písma a písania
- ❖ úprava grafického prejavu

Zdroj: Božena Šupšáková: Písané písmo v teórii a v praxi. UK Bratislava, 1996

CHYBY PÍSANIA

- ❖ SILNÉ PÍSMO – spôsobuje ho ťažkopádnosť pohybov ruky, krčovité držanie pera a veľký tlak na rukoväť písadla
- ❖ PÍSMO HUSTÉ, TESNÉ A NATLAČENÉ – vzniká v dôsledku malej pohyblivosti ruky v smere písma a písania, natlačenia značného množstva textu na malej ploche papiera
- ❖ ROZTIAHNUTÉ PÍSMO – je výsledkom zdĺhavého premýšľania pri písaní, pomalého vybavovania si predstavy o písmenách, vrátane motorických predstáv
- ❖ NEDBANIE NA LINIATÚRU – v tom prípade sa dieťa viac sústreďuje na tvorbu písmen ako na liniatúru
- ❖ ZVRÁTENÉ, REVERZNÉ PÍSMO – má väčší sklon ako 90 stupňov, vzniká nesprávnym držaním pera pri písaní
- ❖ ROZTIAHNUTÉ PÍSMO – je výsledkom zdĺhavého premýšľania pri písaní, pomalého vybavovania si predstavy o písmenách, vrátane motorických predstáv
- ❖ NEDBANIE NA LINIATÚRU – v tom prípade sa dieťa viac sústreďuje na tvorbu písmen ako na liniatúru
- ❖ ZVRÁTENÉ, REVERZNÉ PÍSMO – má väčší sklon ako 90 stupňov, vzniká nesprávnym držaním pera pri písaní
- ❖ ZAJAKAVOSŤ V PÍSME – sa prejavuje nefunkčným opakovaním slabík a hlások
- ❖ PÍSMO DETÍ S OBRNOU – je buď krčovité alebo nekoordinované s častými „mykaniami“, je ťažkopádne, hrubo formované, kostrbaté, vytvárané silou, neprimeraným tlakom
- ❖ ZRKADLOVÉ PÍSMO – je zrkadlovo obrátené, čitateľné iba v zrkadle, alebo oproti svetlu. Najčastejšie sa vyskytuje u ľavákov, deti si ho spravidla neuvedomujú a spontánne ho čítajú.

Zdroj: OÚ – odbor školstva a kultúry, metod. odd. Kežmarok, október 1996

GRAFOMOTORICKÁ GYMNASTIKA

- ❖ Korálky sa roztrhali,
po zemi sa rozsypali.
Kde ich nájdem,
kde ich mám?

Všetky si ich pozbieram.

(Ďalšie vid'. Katarína Majzlánová: Pracovná výchova mentálne postihnutých detí predškolského veku. AT PUBLISHING, Bratislava 1997)

VHODNÉ VÝTVARNÉ AKTIVITY

- ❖ Skupinové práce
- ❖ Tangramy
- ❖ Kreslenie po predkreslenej línii

Vid'. Renáta Pondelíková: Ako rozvíjať grafomotorické zručnosti detí cez výtvarné aktivity. MPC Banská Bystrica

Vid'. Adriana Žlebková: Odstraňovanie dysgrafických problémov ZŠ – Podvysoká, 2009

NÁPRAVNÉ CVIČENIA

- ❖ Hana Tymichová: Nauč męčíť a psát (uvolňovacie cviky, obťahovanie) a d'alsie podobné vzory (na papieroch)
- ❖ C. Aliprandiová, Bissiová, Cassinelli: Kreslím kolo guľaté (4 -5 rokov) a príručka
- ❖ Oľga Szontaghová: Písanie v 1. a 2. roč. OŠ (PL)
- ❖ Píšová, Šinská, Hospodárová: Bodka, čiarka, palička, poslúchaj ma ručička
- ❖ S. Škultétyová, J. Rohovská a kol.: Maľovaná abeceda pre ŠZŠ
- ❖ L. Virgovičová: Prípravné cviky na rozcvičovanie ruky v 1. roč. ZŠ
- ❖ V. Šikulová, D. Mištinová: Príprava na písanie a výtvarnú výchovu (metodický materiál)
- ❖ Nováková: Náš svet – všetko o ľuďoch
- ❖ Klára a Ján Smolíkoví: Šimonovy pracovné listy – grafomotorická cvičení. Portál, s. r. o., Praha, 2004
- ❖ Lýdia Bednarčíková, TeřanaUstohalová, Eva Suchožová: Reeducácia špecifických porúch učenia pomocou rozvíjania grafomotoriky. MPC, Bratislava, 2010
- ❖ YvetaHeyrovská, Hana Hrbková, Irena Mašková: Nebojte sepsaní
- ❖ Gabriela Droppová: Pastelkami čarujeme – rozvíjanie grafomotorických zručností. Poradca, s. r. o., Žilina, 2003
- ❖ Mária Nováková: Písanka škôlkára – grafomotorická príprava detí na písanie. NOMI, s. r. o., Košice, 2002
- ❖ JiřinaBednářová, Richard Šmarda: Jednímtahem – uvolňovacígrafomotorické cviky. DYS – centrum, Praha, 2006
- ❖ Rozvíjajúce cvičenia pre deti predškolského veku. Pedagogicko – psychologická poradňa hl. mesta Prahy
- ❖ RAABE
- ❖ Čmáranie obojruč

Spracovala: Mgr. Adriana Źlebeková, špeciálna pedagogička CPPPaP Martin